GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 75. *Sâmbătă, 4 (16) Aprilie.* **1887.**

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu I Aprilie 1887 st. v., s'au începutŭ **unŭ nou abonamentŭ** pe trilunulŭ Aprilie, Maiu și Iuniu, la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nostre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **3 fl.**	pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șese „ **6** „	„ șese „ **20** „
„ unŭ anŭ **12** „	„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Abonațilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Brașovŭ, 3 Aprilie 1887.

Astăḍi este ḍiua, în care creștinii rĕsăritului serbézā cea mai mare jertfă, ce s'a adusŭ în cursulŭ istoriei de către acela, care pentru învingerea învĕțăturilorŭ sale dumneḍeescĭ și mântuirea omenimei și-a datŭ sufletulŭ pe cruce.

Intr'o ḍi sfântă ca asta, cuvine-se dér creștinului adevĕratŭ și Românului credinciosŭ némului sĕu, a se întreba în consciința sa, ce fapte a sĕvĕrșitŭ elŭ și ce jertfe a adusŭ pentru binele semenilorŭ sĕi și pentru înflorirea obștei, alŭ căreia mădulărŭ este, ca sĕ se facă vrednicŭ de marele învĕțăturĭ și de nemărginita iubire a Mântuitorului.

Ce ar fi de acéstа lume, ce ar fi de societatea nóstră, décă fiecare ar lucra și ar viețui după poftele lui și décă nu și-ar impune unulŭ față cu altulŭ unele marginĭ, unele datorii, ce le pretinde buna înțelegere și buna viețuire între ómenĭ? Au nu vede orĭ și care dintre noi, ce rĕu mare, ce pacoste durerósă au adusŭ asupra capului nostru poftele destrăbălate și neînfrênate ale adversarilorŭ némului românescŭ? Nu simte orĭ și care dintre noi, sĕracŭ și avutŭ, câtŭ de multŭ se depărtéză ei pe ḍi ce merge de preceptulŭ dumneḍeescŭ: ce ție nu-țĭ place altuia nu face?

Nu împlinirea poftelorŭ ne'nfrênate póte fi ținta, spre ajungerea căreia trebue sĕ nisuéscă unŭ bunŭ creștinŭ și unŭ Românŭ adevĕratŭ.

Simțimŭ noi cu toții destulŭ de tare și durerosŭ, câtă ne'ncredere, câtă ură și rĕutate, câtă nemulțămire și amărăciune au săditŭ în țéra nóstră poftele și patimele descătușate ale adversarilorŭ noștri!

Nu desfrĕulŭ, ci înfrênarea; nu patima, ci pătimirea pentru isbênda causei sânte este marele esemplu, ce ni l'a datŭ Fiiulŭ omenirei prin jertfirea sa.

Cea mai de căpetenia datoriă a creștinului adevĕratŭ este prin urmare de a se înfrêna, de a pătimi și de a se jertfi pentru adevĕrŭ și dreptate, pentru binele obștei sale și alŭ omenirei.

Obștea nóstră este românéscă. Adevĕrulŭ și dreptatea cerŭ ca și Românii sĕ aibă dreptŭ și sĕ se bucure de bunăstare. Binele obștei românescĭ pretinde, ca fiă-care fiu alŭ ei sĕ fiă gata a lupta, a pătimi și a se jertfi pentru înaintarea și înflorirea némului sĕu. Binele omenirei în fine reclamă și pentru poporulŭ românŭ aceeașĭ libertate, de care se bucură și celelalte popóre din lume, căcĭ nu este scrisŭ nicăirĭ, ca Românulŭ sĕ fiă în vecĭ slugă și unéltă străină.

Sĕ ne gândimŭ numai la moșii și strămoșii noștri, câtŭ n'au pătimitŭ ei, câte jertfe n'au adusŭ ei, pentru ca sĕ se ușureze sórtea poporului românŭ și noi, urmașii lorŭ, sĕ ne putemŭ bucura măcarŭ de atâta cultură câtă avemŭ aḍi!

Unde amŭ ajunge noi, unde arŭ ajunge mai vêrtosŭ urmașii noștri, décă amŭ părăsi cărarea mântuirei, pe care au pășitŭ premergĕtorii noștri și ne-amŭ face sclavii poftelorŭ nóstre individuale, rĕtăcindŭ pe drumurĭ întunecóse și prăpăstióse?

Unŭ astfelŭ de resultatŭ ne-arŭ amenința, décă amŭ urma principiile ce, cu părere de rĕu o spunemŭ, au începutŭ a le propaga unii dintre noi și pe carĭ le-amŭ puté numì principiile *eclecticismului națională*.

Cu alte cuvinte, ne ḍicŭ unii că nu suntemŭ datorĭ a aduce jertfe pentru némulŭ nostru, decâtŭ numai décă vomŭ sêmți o deosebită plăcere spre a face acésta, că chiar ómenii noștri cu posițiune independentă nu suntŭ datorĭ sĕ pătiméscă și sĕ se lupte cu adversarii pentru ca sĕ susțină causa nóstră românéscă, că o potŭ face acésta décă le convine, dér décă preferă a trăi mai nesupĕrațĭ nimenĭ nu le cere nicĭ o jertfă, și ei totŭ ómenĭ cum se cade vorŭ rĕmâné.

Asemenĭ principii potŭ sĕ convină celorŭ cu consciință largă, în care încape și capra și lupulŭ și varḍa, póte sĕ le convină celorŭ ce se batŭ după onórea problematică de a mânca la masă cu grofii, căcĭ aceștĭ ómenĭ îșĭ vorŭ ḍice, în înțelesulŭ acelorŭ principii: noi suntemŭ ómenĭ cu posițiune independentă, dér voimŭ sĕ trăimŭ nesupĕrațĭ și décă ne invită prefectulŭ, solgăbirĕulŭ séu altulŭ care ne póte supĕra, trebue sĕ mergemŭ, ca sĕ putemŭ rĕmâné liniștițĭ, și décă „măria sa grofulŭ“ ne cere sĕ-lŭ alegemŭ, trebue sĕ-i facemŭ pe voiă, căcĭ grofulŭ e bogatŭ și puternicŭ și ne póte supĕra. Așa însĕ putemŭ trăi nesupĕrațĭ și scrisŭ este negru pe albŭ, colo și colo, că noi pentru aceea totŭ ómenĭ cum se cade remânemŭ.

Nu mai trebue sĕ asigurămŭ pe cetitorii noștri, că noi nu ne putemŭ învoì nicĭ de-cum, ba condamnămŭ chiar cu tótă puterea convicțiunei nóstre o asemenea teoriă periculósă, că nimenea nu e obligatŭ a aduce jertfe pentru națiune.

Acéstă teoriă este chiar diametralŭ opusă nu numai adevĕratelorŭ principii ale desvoltării popórelorŭ, ci și preceptelorŭ religiunei creștine și în sânta ḍi de astăḍi, când avemŭ înaintea ochilorŭ marele esemplu alŭ abnegării și alŭ jertfirei pentru fericirea obștéscă, trebue sĕ le aducemŭ aminte Românilorŭ, că décă au vre-o datoriă pe acestŭ pămêntŭ cea dintêiu, cea mai de frunte și cea mai sfântă a lorŭ datoriă este de a se înfrêna, de a pătimi și de a jertfi totŭ pentru binele națiunei lorŭ!

Implinindu-șĭ acéstă creștinéscă și românéscă datoriă, ei negreșitŭ nu se vorŭ puté face părtașĭ de onorurĭ și de favorurĭ deșerte, nu vorŭ puté trăi nesupĕrațĭ o viéță comodă și făr' de grijĭ, dér vorŭ fi cu atâtŭ mai liniștițĭ în consciința, că s'au făcutŭ vrednicĭ de ostenelele și de jertfele strămoșilorŭ lorŭ și cu atâtŭ vorŭ fi mai împăcațĭ în cugetulŭ, că urmașii lorŭ nu-i vorŭ blăstăma!

Mișcare și agitațiune între Cehĭ.

Cehii tinerĭ au adresatŭ unŭ *manifestŭ*, subscrisŭ de vr'o 1500 de participanțĭ, prin care cerŭ categoricŭ sĕ se rupă totalŭ Cehii de toțĭ aliații politicĭ infidelĭ, carĭ incercă sĕ seducă pe Cehĭ la moderațiune și îi lasă 'n baltă atâtŭ în afacerĭ de interesŭ materialŭ câtŭ și de onore națională față cu Germanii și cu Ungurii. Cehii, ḍice manifestulŭ, arŭ trebui sĕ'nceteze odată a sprijini politica acelui guvernŭ, care a mărităŭ îndrăsnéla Germanilorŭ peste mĕsură. De aceea, Cehii au ajunsŭ la capĕtŭ cu tóte ofertele de împăciuire și trebue sĕ 'ncépă o luptă aprigă contra tuturorŭ contrarilorŭ, carĭ punŭ pedecĭ salutarelorŭ pretențiunĭ cehe.

Totŭ din partea *Cehilorŭ tinerĭ* se continuă cu mare înverșunare *agitațiunea în contra productelorŭ din Ungaria*. Reuniunea birtașilorŭ „Hostimil“ a provocatŭ pe birtașii din Praga sĕ nu cumpere făină unguréscă și pâne dela brutarĭ, carĭ se folosescŭ de asemenea făină. „Narodni Listy“ ḍice, că acestŭ apelŭ arată deja bune efecte. In provincia agitațiunea în contra făinei ungurescĭ a luatŭ și mai marĭ dimensiunĭ. In multe orașe vênḍĕtorii au fostŭ silițĭ sĕ depărteze dela prăvăliile lorŭ tăblile pe carĭ erau anunțate producte ungurescĭ. Totŭ asemenea se agitéză și în contra vinului ungurescŭ. Fiecare Cehŭ, ḍice „Nar. Listy“, sĕ aibă în vedere că cumpĕrândŭ producte ungurescĭ se păgubesce pe sine însușĭ economicesce și ajută acelora, carĭ în ura lorŭ órbă contra Slavilorŭ s'au opusŭ chiar și celorŭ trei cuvinte miserabile slave, ce au cerutŭ Cehii sĕ fiă tipărite pe notele băncei.

Din afară.

„*Nordd. Allg. Ztg.*“, organulŭ cancelarului Bismarck, reproduce unŭ articulŭ alŭ fóiei clericale ungurescĭ „*Magyar Allam*“, ce l'a scrisŭ din incidentulŭ aniversărei a 90-a a ḍilei nascerei împĕratului germanŭ. In acestŭ articulŭ ḍice fóia unguréscă, că *împĕrăția germană n'a primitŭ sancționarea provedinței și că nu se va susține nicĭ o jumĕtate de seculŭ.* La acestea observă organulŭ prințului Bismarck:

De repețite orĭ arĕtămŭ solidaritatea internațională, cu care Iesuițiĭ tuturorŭ țĕrilorŭ combatŭ imperiulŭ protestantŭ. Espectorările fóiei ungurescĭ ne dau nouĕ dovedĭ în acéstă direcțiune, care suntŭ cu atâtŭ mai prețióse, cu câtŭ limbagiulŭ lui »Magyar Allam« este mai negenatŭ decâtŭ limbagiulŭ soțilorŭ sĕi de principii din Germania și Francia. Scribenții ungurĭ credŭ, că la noi nu se'nțelegŭ espectorările lorŭ și în credința acésta dau drumŭ gurii.

Se desminte în modŭ positivŭ din partea **guvernului sêrbescŭ** scirea, că elŭ ar fi făcutŭ demersurĭ pentru a aduce la îndeplinire **confederația balcanică**. Serbia n'are decâtŭ o singură ambițiune, aceea d'a contopi fruntariele politice cu cele etnografice; însĕ ea caută a ajunge la acestŭ resultatŭ prin înțelegere amicală cu Bulgaria. Impăcarea intereselorŭ Serbiei cu acele ale Greciei este mai ușóră decâtŭ împăcarea intereselorŭ Serbiei cu cele ale Bulgariei. Pentru aceste motive problema formărei unei alianțe balcanice este grea și realisarea ei fórte depărtată.

SCIRILE ḌILEI.

Din comitatulŭ *Sătmarului* ni se comunică, că Românii de acolo voescŭ sĕ candideze în trei cercurĭ electorale, alŭ Șomcutei marĭ, alŭ Carașului și alŭ Baiei marĭ bărbațĭ naționalĭ.

—x—

Comitetulŭ *Kulturegyletului ardeleanŭ* a ținutŭ la 12 Aprilie n. o ședință, în care s'a aprobatŭ elaboratulŭ raportorului comitetului de șépte St. Hegedüs, privitorŭ la împărțirea ajutórelorŭ. La discuțiune au luatŭ parte deputații dietalĭ Iuliu Horvath, Alex. Hegedüs, Nic. Bartha, Iuliu Györffy, Gabr. Ugron, episcopulŭ Dominik Szasz, viceșpanulŭ Nic. Gyarmathy și prof. de univers. Dr. Victor Concha. Lunĭ se continuă ședința comitetului. — Ce de timpŭ perdutŭ! Ce de cioroborŭ pentru unŭ toporŭ!

—x—

In comisiunea, care s'a dusŭ la contele *Haller* ca sĕ-lŭ roage a primi candidatura de deputatŭ dietalŭ tiszaistŭ în cerculŭ de josŭ alŭ Cetății de baltă, a fostŭ și preotulŭ sasŭ Traugott Schuster. Aflămŭ că părintele protopopŭ Iacobŭ *Macaveiu* din Dicio-St.-Martinŭ, care încă a fostŭ alesŭ în comisiune, a refusatŭ a fi unéltă unguréscă. Onóre lui!

—x—

Ministrulŭ *Trefort* a concediatŭ pe unŭ anŭ pe directorulŭ scólei reale din Alba-Regală, *Valkovszky*, despre care s'au plânsŭ »patrioții«, că nu propune istoria după

calapodulŭ lui Hunfalvy. In locu'i s'a numitŭ directorŭ suplinitorŭ profesorulŭ Val. Toth.

—x—

In *Bistrița* au sositŭ mai multe familii de Ciangăi din Bucovina, unde ḑicŭ că le este amenințată esistența din causa resboiului vamalŭ cu România, spre a se colonisa in Ungaria de josŭ. Emigranții au de gândŭ sĕ se aşeḑe în ținutulŭ Panciovei.

—x—

După cum anunță noua fóiă ungurésca din *Alba-Iulia*, se vorbesce că *regimentulŭ de infanteriă Nr. 50* va fi *transferatŭ* în anulŭ acesta din Alba-Iulia la *Viena.*

—x—

Fişpanulŭ *Banffy*-paşa a numitŭ căpitanŭ alŭ poliției din Bistrița pe pensionatulŭ conducĕtorŭ alŭ cărțilorŭ funduare din Pojunŭ, Iulia Köszegvary.

—x—

Scólele din Sibiiu, care fuseseră închise din causa epidemiei de *pojarŭ*, s'au deschisŭ, nu însĕ şi grădinile de copii.

—x—

Reuniunea archeologică din *Deva* a mai primitŭ dela ministrulŭ instrucțiunei pentru continuarea săpăturilorŭ în Sarmisegetuza 300 fl., prin urmare cu 200 fl. mai puținŭ ca în anii trecuți.

—x—

In comuna *Proştea mare* din comitatulŭ Tĕrnavei micĭ se deschide dela 16 Aprilie n. unŭ oficiu postalŭ.

—x—

In comuna *Drîmbarĭ* de lângă Alba-Iulia au arsŭ la 6 Aprilie n. 17 edificii şi o vită.

—x—

Academia română, între celelalte persóne alese ca membri corespondenți, a alesŭ şi pe d. *Iónŭ Kalinderu*, ale cărui principale şi remarcabile opere — între carĭ „Consiliulŭ Impĕrațilorŭ la Roma şi Constantinopole“ şi „Etude sur la régime municipal romain“, au fostŭ fórte apreţiate de toţi autorii mari străini şi chiar de pressa străină, ḑice „România liberă“.

—x—

In *Perşanĭ* şi în *Rodbavŭ* au arsŭ câteva şurĭ.

—x—

Aflămŭ cu părere de rĕu, că de rĕndulŭ acesta nu s'a datŭ voiă musicei militare a regimentului de infanteriă de aci a cânta ca în toțĭ anii la petrecerea *sodalilorŭ românĭ*, ce se va da a doua ḑi de Pascĭ. Causa nu o cunóscemŭ.

—x—

Cetimŭ în „Românulŭ“: „M. Sa regina a trimisŭ în Germania, cu cheltuiéla sa, pe o elevă a Asilului Elena Dómna, domnişóra *Minculescu*, spre a'şĭ complecta studiile în arta picturei“.

—x—

Ministerulŭ română de rĕsboiu a încredințatŭ societăței de „forges et chantiers dela Mediterranée“ construcțiunea a trei torpilorĭ, scrie „Epoca“.

—x—

Congresulŭ didacticŭ din România s'a deschisŭ în *Iaşĭ* şi d. rectorŭ alŭ Universităței N. Culianu fù aclamatŭ în unanimitate de preşedinte. In primulŭ locŭ, Congresulŭ a votatŭ o telegramă prin care se esprimă devotamentŭ către Regele. După acesta au urmatŭ lucrările speciale. S'a admisŭ că scopulŭ învĕțămêntului secundarŭ este: de a da tinerimei o cultură conformă cu reformele şi civilisațiunea societățilorŭ celorŭ mai înaintate cu aplicațiune la starea din România. Apoi ca învĕțămêntulŭ sĕ se împartă în două mari ramurĭ: în clasicŭ şi realŭ, care sĕ fiă mai cu sĕmă agricolŭ, industrialŭ şi comercialŭ. După acésta s'a admisŭ sĕ se dea femeiei învĕțămêntulŭ secundarŭ. In fine, între resoluțiunile votate a fostŭ acea, ca programele învĕțămêntului secundarŭ sĕ se uşureze, desvoltându-se materiile în modŭ analiticŭ.

—x—

Domnişóra *Bârsescu*, sosindŭ acum câte-va ḑile în Viena, audi că părintele sĕu, Constantinŭ Bârsescu, colonelŭ, a muritŭ în Bucurescĭ. Deja lunea trecută sosise la Viena acéstă şcire, dér nu se creḑuse de cuviință a înscința pe artista, care se afla în Budapesta. Mercurĭ a fostŭ înmormêntarea şi în séra acelei ḑile artista a jucatŭ în piesa „Strĕbuna“. In actulŭ alŭ treilea se aduce pe scenă cosciugulŭ cu cadavrulŭ părintelui acesteia.... D-ra Bârsescu, povestesce, că niciodată nu fusese aşa durerosŭ mişcată şi n'a plânsŭ aşa amarŭ, ca în acéstă scenă, şi publiculŭ asemenea a fostŭ profundŭ mişcatŭ de isbucnirea firéscă de durere. Scena a avutŭ celŭ mai mare efectŭ. Artista avuse o presimțire durerósă — părintele sĕu murise intr'adevĕrŭ.

Discursulŭ d-lui M. Kogălniceanu,

rostitŭ în şedința dela 18 (30) Martie a c. în cestiunea consulatelorŭ române.

D. M. Kogălniceanu: D-lorŭ, voiŭ degagea cu totulŭ pe d. ministru de esterne în acéstă cestiune, şi declarŭ că, în fața atâtorŭ greutăți ce are, nu a avutŭ neapĕrat timpŭ ca sĕ se ocupe cu acestŭ serviciu, cu atâtŭ mai multŭ, că a întêmpinatŭ o mulțime de anevoințe în privința personalului; însĕ d-sa va recunósce că serviciulŭ nostru consularŭ nu corespunde la sacrificiele ce ne costă, precumŭ asemenea nu corespunde nicĭ la trebuințele țĕrei, pentru că a fostŭ ceva ridicolŭ în numirea consulilorŭ noştri; s'au numitŭ consulĭ şi consulĭ generalĭ la Monaco, la Tunisŭ; dér nu s'au numitŭ la Alexandria, unde avemŭ peste 2,000 de Românĭ carĭ reclamă protecțiunea nóstra. In tóte ḑilele vedemŭ numindu se consulĭ prin porturile Suediei-Norvegiei, prin o mulțime de porturĭ ale Italiei; se iau domnĭ de acolo carĭ solicită onórea, şi cărora li se dă numele de consulĭ, fără ca nouĕ sĕ ne fie de vre-unŭ folosŭ. Noi nu avemŭ acolo interese, dér ei au: întâiŭ, au dreptulŭ sĕ mérgă la balurĭ oficiale, şi pe urmă mai câştigă fórte multŭ şi cu pecetea, cu patenta, cu multe altele. Eu socotescŭ că amŭ putea tare bine sĕ ne scăpămŭ de serviciile acestorŭ domnĭ.

Dér e altceva, avemŭ şi consulĭ plătiți, dér iĭ avemŭ plătiți acolo unde nu ne potŭ face nicĭ unŭ serviciu; şi acolo unde pe tótă ḑiua avemŭ nevoiă de consulĭ, acolo, orĭ s'au desființatŭ, orĭ nu se numescŭ. D-lor. în tótă Basarabia era un singurŭ consulŭ, — la Ismailŭ; s'a desființatŭ pentru economie şi s'a lăsatŭ celŭ din Odesa. Ce interesŭ mare avemŭ noi la Odesa?

D. ministru de esterne, M. Pherekyde: Este esportațiune mare de grâne.

D. M. Kogălniceanu: Eu sciu ce este, îmĭ cunoscŭ țéra; este exportarea care merge dela Ungheni la Odesa: dér acésta nu mai este exportare românéscă. Interesulŭ este pentru navigațiune între porturile Dunărei şi Odesa.

Austria are consulĭ la Nouĕ-Sulițe; noi nu avemŭ. De ce sĕ nu avemŭ unulŭ la Ungheni? Apoi la Braşovŭ, la Sibiiu, la Cernăuți, la Suceava avemŭ noi consulĭ? Nu vĕ aduceți aminte de conflictulŭ celŭ mare dela Ițcani, unde funcționarii noştri au fostŭ bătuți şi puşĭ în lanțurĭ? S'a făcutŭ cercetare şi s'a găsitŭ că funcționarii noştri nu erau vinovați; primit'amŭ vre-o satisfacțiune? Trebue sĕ recunoscŭ că guvernulŭ austriacŭ a schimbatŭ pe funcționarii sĕi, şi s'a ḑisŭ, că acestŭ conflictŭ regretabilŭ s'ar fi evitatŭ de am fi avutŭ acolo unŭ consulŭ. Dér ia întrebațĭ D-vóstre, décă, bunăóră, la drumulŭ de ferŭ care e la Nouĕ-Sulițe, între Austria şi Rusia, Austria n'are consulŭ?

Noi n'avemŭ consulŭ nicĭ la Cernăuțĭ, şi când ne ducemŭ la Cernăuțĭ trebue sĕ mergemŭ la guvernatorŭ. Dér relațiunile ḑilnice dintre Braşovŭ şi Ploescĭ, cine le reguléză? Aşa dér, după opiniunea mea, şi acésta nu e unŭ blamŭ, este o reclamațiune ce o facŭ Parlamentului, socotescŭ că acéstă cestiune trebue sĕ intereseze pe toțĭ; căcĭ asemenea neînțelegerĭ se întêmplă în mai multe puncte la graniță.

La Vĕrciorova s'a întêmplatŭ, când mergea d-nulŭ primŭ-ministru la Berlinŭ, că a fostŭ opritŭ, şi norocŭ că a fostŭ unŭ funcționarŭ, care l'a cunoscutŭ şi a ḑisŭ: ce faceți? Acesta e primulŭ ministru alŭ României, lăsați-lŭ. Apoi, d-lorŭ, nu toțĭ au onórea sĕ fiă miniştri ai României, ca sĕ fiă cunoscuțĭ astfelŭ. Dér ce pățescŭ Botoşenenii, Dorohoienii, când se ducŭ la Suceava? Ploiescenii când se ducŭ la Braşovŭ? Severinenii la Orşova? Nu ar trebui sĕ avemŭ în acele localitățĭ câte unŭ consulŭ? Din douĕ lucrurĭ unulŭ: orĭ Austria ne recunósce dreptulŭ, orĭ nu.

O voce: Avemŭ la Pesta.

D. M. Kogălniceanu: Ne recunósce la Pesta, dér acolo nu avemŭ nicĭ unŭ interesŭ şi avemŭ acolo cu tóte acestea unŭ consulŭ.

Vecinilorŭ noştri ungurĭ le place fórte multŭ sĕ vaḑă, că la balurile primului ministru vine şi consululŭ României în uniformă, cu broderi, cu decorațiunĭ, alăturĭ cu consululŭ Franciei, cu consululŭ generalŭ alŭ Angliei, alŭ Rusiei, etc.

Ungurii bine facŭ, că aspiră la autonomiă, la independență şi prin urmare, vorŭ sĕ aibă şi unŭ corpŭ diplomaticŭ şi le convine fórte bine, căcĭ avemŭ acolo unŭ tinĕrŭ fórte frumosŭ, cu barba respectabilă, unŭ omŭ fórte presentabilŭ, dér ce rolŭ jócă elŭ acolo? Supuşĭ n'avemŭ, comerciu nu, dér dămŭ 30,000 lei ca cheltuelĭ de representare. (Ilaritate). Cu 30,000 de lei amŭ pute plăti consulĭ la Cernăuțĭ, Braşovŭ, Sibiiu, Timişóra, Orşova şi mai adăugêndŭ ceva amŭ plăti şi unŭ consulŭ la Suceva. Austria în țera nóstră are în fie care oraşŭ şi orăşelŭ câte unŭ vice-consulŭ, carĭ mai înainte ce erau? După vestitulŭ tractatŭ dela Şiştov, Austria avea dreptulŭ sĕ trămită pe la noi în țéră oile sĕ pască, şi ca sĕ apere pe ciobanii ce veneau cu ele, avea dreptulŭ sĕ trămită câte unŭ staroste care nu avea léfă, şi mulțĭ dintre acei staroştĭ făceau jafurĭ, şi făceau asupra supuşilorŭ lorŭ cu paşapórtele şi altele.

Guvernulŭ austriacŭ luândŭ cunoscință de acestŭ lucru, bine a făcutŭ că a regulatŭ acelŭ serviciu, înființêndŭ vice-consulĭ cu léfă, bine plătițĭ şi noi i-amŭ primitŭ. Iĭ avemŭ la Bêrladŭ, la Severinŭ şi în alte părțĭ şi trebue sĕ sciți, că şi dumnélorŭ se îmbracă în uniformă şi se ducŭ la balurile prefecțilorŭ şi jócă rolulŭ pe care 'lŭ jócă consululŭ nostru la Pesta.

D-lorŭ, tractatulŭ dela Berlinŭ este fórte bunŭ şi folositorŭ pentru noi, căcĭ nu suntemŭ datorĭ sĕ păḑimŭ capitulațiunile, şi avemŭ drepturile carĭ le au şi alte națiunĭ, chiar cu Turcia; prin urmare, avemŭ dreptulŭ sĕ numimŭ vice-consulĭ acolo unde avemŭ trebuință şi unde reclamă interesele nóstre de tótă ḑiua, interesele nóstre materiale, nu numai demnitatea nóstră.

Astfelŭ fiindŭ, décă voimŭ sĕ facemŭ economiĭ, sĕ rugămŭ pe D. consulŭ generalŭ dela Pesta, pe D. consulŭ generalŭ dela Odesa, etc., sĕ binevoiéscă a-şĭ da demisiunea, séu D. ministru sĕ-i rechieme, şi banii aceia sĕ-i punemŭ la visteriă, ca sĕ implinimŭ atâtea şi atâtea golurĭ. Eu nu voiu ḑice ca D. Lecca: deórece cutare putere a desființatŭ posturile diplomatice în străinătate

---

FOILETONU.

Poesiă şi obiceiurĭ poporale.

Nu credemŭ că esistă poporŭ mai bogatŭ în productele fantasiei sale ca poporulŭ românescŭ. Elŭ şĭ-a sciutŭ plăsmui singurŭ o literatură poporală fórte desvoltată. Țĕranulŭ românŭ, arândŭ la córnele plugului, îşĭ cântă în poesiă tainele inimei sale şi cine n'a petrecutŭ în mijloculŭ acestui poporŭ nu póte sĕ aibă ideiă despre abilitatea, cu care produce elŭ aceste poesii. Noi le cetimŭ cu atâta plăcere, fără însĕ sĕ le putemŭ admira în deajunsŭ, pentru că nu avemŭ ideă de uşurătatea cu care le compune.

Vorbescŭ despre poporulŭ românŭ din Ardélŭ. Elŭ mai în fiăcare satŭ îşĭ are poeții sĕi, bărbațĭ şi femei, carĭ, carĭ prin spiritulŭ lorŭ născocitorŭ şi desteritatea de a face poesii se distingŭ între ceialalțĭ şi figuréză ca unŭ feliu de poețĭ ai satului, fiindŭ totodată şi cei mai bunĭ de gură.

Aceştia folosescŭ tóte ocasiunile pentru a se produce în adunările lorŭ, la şeḑĕtóre, la nunțĭ, la înmormêntărĭ ş. a. cu productulŭ fantasiei lorŭ. Compunŭ feliu de feliu de poesii, dintre carĭ multe suntŭ fórte instructive şi compuse cu o artă admirabilă.

Sfĕrşitulŭ tragicŭ alŭ unui amorŭ, de esemplu; unŭ casŭ de mórte esceptionalŭ alŭ unui fecioru orĭ fete mai alesŭ, şi alte evenimente de natura acésta oferŭ susŭ ḑişilorŭ poețĭ bogatŭ materialŭ pentru compunerea de poesii.

Unŭ tĕnĕrŭ neastêmpĕratŭ şi rĕu crescutŭ este din întêmplare omorîtŭ pentru propria luĭ vină prin lovitura nesocotită a unuia din cei ofensațĭ de elŭ. Poetulŭ satului îlŭ ia de modelŭ pentru a arĕta urmările crescerei rele, învinovățesce pe părinți, carĭ prin o iubire necumpĕtată i-au datŭ defunctului încă de micŭ o direcțiă greşită, descrie treptatŭ desvoltarea patimelorŭ neînfrênate şi sfĕrşesce cu tragiculŭ casŭ de mórte, din care face unŭ studiu adevĕratŭ; absolvéză pe defunctŭ, ér greşéla părințilorŭ o scusă în parte prin iubirea înăscută față cu fiiulŭ lorŭ.

Poetulŭ le dă acestorŭ idei viĕță prin puterea fantasiei sale, le înşiră în ritmĭ bine potriviți şi după ce poesia astfeliu compusă o învĕță de-arostulŭ doi trei feciorĭ şi cam totŭ atâtea fete, o cântă séra la priveghiu în corŭ după o melodiă jalnică şi caracteristică mai turorŭ casurilorŭ de mórte. Plânsetulŭ generalŭ alŭ ascultătorilorŭ este o dovédă despre succesulŭ poesiei şi totodată este cea mai mare recompensă pentru autorulŭ ei.

Aceste poesii suntŭ numai ocasionale şi de regulă cu înmormêntarea defunctului se dau cu totulŭ uitărei.

Alțĭ poețĭ se distingŭ prin satire. Fata cere ajutorulŭ poetului satiricŭ pentru a batjocori în poesiă pe amantulŭ, care a părăsit'o. Ea îi dă poesiei o melodiă şi apoi o cântă în câmpŭ primăvéra la săpatŭ de cucuruḑŭ, véra la secere şi tómna la culesŭ de cucuruḑŭ. De obiceiu îşĭ alege astfeliu de ocasiune, ca amantulŭ necredinciosŭ, care cosesce iérbă la póla délului, orĭ încarcă carulŭ pe o altă cóstă de délŭ, sĕ-i audă cântarea ei. Feciorulŭ, vrêndŭ sĕ-şĭ rĕsbune asupra amantei necredinciose, cere şi elŭ ajutorulŭ poetului satiricŭ, care îndată îi compune câteva strofe de poesiă satirică, pe care feciorulŭ le învĕță de-a rostulŭ şi le strigă Dumineca la jocŭ prin descântece cum ḑicŭ ei.

Décă însĕ se întêmplă, ca feciorulŭ sĕ se însóre, orĭ fata sĕ se mărite, orĭ décă se întêmplă sĕ intrevină o nouă împăciuire între amanțĭ, — poesiile poetului satiricŭ nu mai au nicĭ o valóre şi se dau uitărei pentru

pentru motive de economiă, sĕ facemŭ şi noi acelaşŭ lucru.

Noi sĕ desfiinţămŭ acolo, unde nu avemŭ nicĭ unŭ interesŭ. Putemŭ anexa cele două legaţiunĭ dela Bruxelles şi Parisŭ, dér sĕ păstrămŭ legaţiunĭ ca cea dela Atena, Belgradŭ, consulatele dela Salonicŭ etc, pentru că noi avemŭ interese marĭ acolo, siguranţa viitorului nostru cere, ca noi sĕ trăimŭ în relaţiunĭ continue, de tótă ḑiua, cu tóte acele popóră, carĭ au suferitŭ în trecutŭ durerile nóstre, şi cu carĭ avemŭ sĕ împărtăşimŭ viitorulŭ cu bunătăţile şi rĕutăţile lui. Napoleonŭ alŭ III-lea prevedea căderea Turciei, dér nu voia sĕ vină alţĭ moştenitorĭ decâtŭ moştenitorii naturalĭ, popórele creştine, după cum, când putreḑesce unŭ copaciu mare, unŭ stejarŭ, sĕ vie mlădiţele lui, copacii cei micĭ; astfelŭ în loculŭ imperiului turcescŭ căḑutŭ, sĕ se înalţe popórele Orientului, România, Serbia, Bulgaria, Macedonia, Grecia. Când ne vomŭ uni odată cu toţii, nu vomŭ avea sĕ ne mai tememŭ de periculŭ, nicĭ dela Nordŭ, nicĭ dela Sudŭ, nicĭ dela Est, nicĭ dela West, pentru că uniţĭ toţĭ la unŭ locŭ vomŭ fi şi noi o putere mare.

Viitorulŭ e alŭ acelorŭ guverne şi naţiunĭ, carĭ vorŭ sci a realisa pe tĕrêmŭ politicŭ acelŭ sfatŭ datŭ de unŭ părinte murindŭ copiilorŭ sĕi, când a adusŭ acelŭ snopŭ de verge, ḑicêndŭ: Rupeţi-lŭ, şi copii nu au putută, şi atuncĭ l'a deslegatŭ, şi fie-care a ruptŭ câte o verguţă. Ei, noi aḑĭ suntemŭ o verguţă, dér când vomŭ face unŭ snopŭ: Bulgarii, Muntenegrenii, Grecii, Sêrbii, Românii, când toţĭ vomŭ fi la unŭ locŭ, vomŭ fi unŭ snopŭ respectatŭ de toţĭ şi nu ne vomŭ mai ruga atuncĭ sĕ ne acorde graţia de a trămite consulaţĭ seu agenţaşĭ în cutare şi cutare locŭ; căcĭ e folositorŭ sĕ-i avemŭ în unele locurĭ, şi aci sĕ mĕ ierte D. Caton Lecca; D-sa în tinereţea D-sale şi în dorinţa de a reprima abusurile cerea desfiinţarea: eu credŭ că ar fi mai bine sĕ ceremŭ ministrului ca sĕ caute ca acele posturĭ sĕ fiă bine ocupate.

Desfiinţaţĭ orĭ unde, numai la marile puterĭ nu, numai la acele State, carĭ au sĕ trăiéscă cu noi, nu. Eu sunt bĕtrânŭ, dĕr D-vóstră tinerĭ, veţĭ vedea realisându-se confederaţiunea Orientului. (Aplause.)

D. ministru de externe, M. Pherekyde: D-lorŭ, sferşitulŭ cuvêntărei D-lui Kogălniceanu a atinsŭ o cestiune cu totulŭ alta, decâtŭ aceea, pentru care a luatŭ cuvêntulŭ.

D. M. Kogălniceanu: Aceea este o cestiune de viitorŭ. (Va urma.)

Elena Teodorini la Lisabona.

„O Economistă din Lisabona scrie:

»Suntemŭ în epoca serbărilorŭ lirice. Beneficiulŭ d-rei Theodorini, care s'a datŭ în teatrulŭ *San Carlos*, a luatŭ proporţiunile unui evenimentŭ. De când există acestŭ teatru nu amŭ asistatŭ la o representaţiune atâtŭ de strălucită. Ovaţiunile ce s'au făcutŭ celebrei artiste au fostŭ demne de apoteosele din anticitate.

De faptŭ, oricine înţelege că Theodorini, cea mai astistă dintre artiste, merita aceste ovaţiunĭ ca una ce este gloria scenelorŭ lirice din Europa. Publiculŭ şi-a manifestatŭ entusiasmulŭ în chipurile cele mai variate. Poesii, darurĭ, nimicŭ nu a lipsitŭ. Printre darurile de valore ce a primitŭ d-ra Theodorini, citămŭ:

O frumósă corónă de florĭ artificiale legată cu o panglică de colorile României; vre-o două-ḑecĭ de alte coróne de florĭ artificiale şi naturale; unŭ *coffret* de o valore de 3000 lei garnisitŭ înăuntru cu dantele în valóre de 12,000 lei din partea contelui de Daupias; o broşe cu briliante din partea contesei de Ficalho; o brăţară cu două enorme safire din partea ducesei de Palmela, etc.

Spectacolulŭ s'a începutŭ cu o cavatină din *Norma* şi s'a urmatŭ cu unŭ act din *Bĕrbierulŭ de Sevilla*, unŭ actŭ din *Jokondo* şi mai multe cântece spaniole şi române. La acestŭ spectacolŭ au asistatŭ: MM. LL. Regele Don Luis şi Regina, principele Leopold, şi infantulŭ Don Augusto.

După represintaţiă, d-ra Theodorini a oferitŭ mai multorŭ artiştĭ şi jurnaliştĭ unŭ supeŭ la hotelulŭ Universalŭ.

Pe stradă şi în faţa hotelului publiculŭ i-a făcutŭ nouĕ ovaţiunĭ.

Industria de casă.

Sânte-jude, Martie 1887.

Domnule Redactorŭ! Necesitatea d'a se spori poporului nostru isvórele de traiu şi de venite, mĕ face sĕ vorbescŭ érăşĭ despre industria de casă. Am arătatŭ de atâtea orĭ în colónele acestui preţuitŭ ḑiarŭ folósele cele marĭ ce resultă din lăţirea industriei de casă între poporulŭ nostr .

După părerea mea, mijloculŭ celŭ mai bunŭ d'a o lăţi ar fi ca, pe lângă alte studii obligate, sĕ se propună industria de casă în scólele nóstre poporale elementare, în Seminare, şi în tóte preparandiile ca studiu obligatŭ In aceste institute de învĕţămêntŭ generaţiunea tênără a poporului nostru încă din frageda ei etate s'ar deprinde în activitate, aşa câtŭ mai târḑiu industria de casă s'ar estinde în tóte părţile între poporulŭ nostru.

Prin asemenea procedere poporulŭ, deşi cu marĭ greutăţĭ, se póte capacita sĕ îmbrăţiseze măestrii folositóre pentru buna starea şi înflorirea sa materială.

Prin asemenea procedere, generaţiunea tênĕră va îmbrăţişa industria mică de casă, şi perfecţionându-se în acesta, mai târḑiu şi generaţiunea a doua va îmbrăţişa în mai mare numĕrŭ şi alte industrii mai marĭ d. e.: ciobotăria, cojocăria, croitoria, rotăria, măsăria, cesornicăria, argintăria, aurăria, făurăria, pelăria şi altele de acestea etc.

Poporulŭ, din ale cărui spate trăimŭ, ascultă, învéţă şi face tote, spre binele şi fericirea lui, numai dintre tote învĕţătorii, preoţii şi totŭ Românulŭ cu carte, carĭ locuescŭ în mijloculŭ poporului, sĕ nesuiască din tóte puterile şi la tote ocasiunile, în scolă, în biserică, în adunărĭ, la petrecerĭ şi unde se póte a lumina poporulŭ prin esemple vii despre folosulŭ măestriilorŭ.

Poporulŭ, fiindŭ luminatŭ şi în stare materială bună, se va cugeta a ridica scole şi bisericĭ frumóse, va ridica salariele învĕţătorilorŭ şi preoţilorŭ din propria sa voiă.

Eu de câţĭ-va anĭ m'am nisuitŭ a face cursurĭ de industriă cu propunere gratuită, numai şi numai sĕ-mĭ potŭ câştiga mai mulţĭ apostolĭ şi consoţĭ, ca în viitorŭ cu puterĭ unite sĕ putemŭ lucra spre ajungerea acestui scopŭ măreţŭ: aducerea poporului la o stare materială mai bună.

Precum în anii trecuţĭ, aşa şi în anulŭ acesta, m'am decisŭ a mai deschide unŭ cursŭ de industriă, în Sânte-Jude, începêndŭ dela 1-a până la 31 Augustŭ s. n. a. c. pe lângă următórele condiţiunĭ:

a) Propunerea studiului de industriă o voiu face gratuitŭ. b) participanţii vorŭ avea a trimite pentru materiele şi rechisitele de lipsă 5 fl. până la 1 Maiu a. c. pentru viptŭ, cuartirŭ, şi celea de lipsă, precum: spălatulŭ şi vestmintele de patŭ, cei ce vorŭ voi sĕ fiă la mine în viptŭ vorŭ avea a plăti anticipative numai 15 fl., ér cei ce vorŭ vre provedere viptuală mai bună, precum şi cuartire separate, vorŭ avea a plăti totŭ anticipative 20 fl. v. a., fiindŭ că în anulŭ trecutŭ am avut mare daună, din justa causă, că nu am calculatŭ bine întreţinerea participanţilorŭ.

Pe lângă tote acestea vinŭ a aduce la cunoscinţă onoratului publicŭ românŭ, şi a recumanda pe următorii d-nĭ învĕţătorĭ şi consoţĭ de carieră, carĭ suntŭ capabilĭ a lucra industrii de casă, în urma cursurilorŭ suplimentare de industriă ţinute în Sânte-jude în anii trecuţĭ:

a) Gavrilă Mănuşterianu învĕţătorŭ în Aghirişiu, protopopiatulŭ Cluşiului, cu spesele tractului; Niculau Trîmbiţioniu învĕţătorŭ în Grădisce prot. Ulpiei Traiane; Aureliu Rusu învĕţ. în Sucutardŭ prot. Secului, Georgiu Moianŭ învĕţătorŭ la şcóla de fetiţe în Braşovŭ, Candidŭ Muşlea învĕţătorŭ în Braşovulŭ-vechiu, Ioanŭ Decanŭ învĕţ. în Cutŭ prot. Sebeşului, Georgiu Berghénu învĕţ. în Teaca prot. Fărăgăului, Iónŭ Breteanu învĕţ. în Veresmort, comitatulŭ Sat-marelui, Simione Varvu învĕţ. în Coşocna, prot. Coşocnei, Ioachim Lucaciu învĕţ. în Morlaca prot. Morlacei, Vasiliu Martinŭ învĕţătorŭ în Bagau prot. Ajudului, N. N. profesorŭ în Aradŭ, Ioanŭ Rusu învĕţătorŭ în Velcheriu protopopiatulŭ Pogăcelei, Basiliu Capâlneanu învĕţătorŭ în Chimitelnicŭ, Costanŭ Stanŭ învĕţătorŭ în Tulghişiu, prot. Giurgeului, Teodorŭ Negruţiu învĕţ. în Ludoşŭ, prot. Ludoşului, Gavrilă Botarla, învĕţ. în Sicumicŭ (Sicuţu), Gavrilă Botârlă şi Iuone Rusu învĕţ. care din îndemnulŭ şi bunăvoinţa d-lorŭ a participatŭ la cursulŭ din véra trecută cu spesele d-lorŭ proprii. Ioane Boieriu învĕţătoriu în Gherla, şi de presente profesorŭ de industria de casă la preparandia din Gherla, şi în fine pe toţĭ învĕţătorii eşiţĭ din preparandia Gherlei începêndŭ din anulŭ scolasticŭ 1883 şi până în anulŭ espiratŭ 1886. Unii atâtŭ dintre d-nii învĕţătorĭ şi participanţĭ la cursele suplimentare de industriă, ţinute în Sânte-jude, câtŭ şi dintre d-nii preparanḑĭ eşiţĭ din preparandia Gherlei suntŭ cu multŭ mai versaţĭ în însuşirea industriei de casă de câtŭ mine; mărturisescŭ cum că eu însumĭ de multe orĭ sunt silitŭ a imita lucrurile ce de presente le pregătescŭ învĕţăceii mei. Avemŭ dér bună speranţă a vedea în viitorŭ ceva sporŭ în industria de casă.

Rogŭ cu totŭ respectulŭ pe toţĭ fraţii învĕţătorĭ, carĭ sciu industria de casă, sĕ binevoiască pentru binele şi înflorirea poporului nostru a deschide*) fiesce care câte unŭ cursŭ de industriă în feriele din véra viitóre, ca sĕ se înlesnéscă călĕtoriile şi spesele fraţilorŭ învĕţătorĭ, carĭ încă nu sciu industria de casă.

La lucru deră, fraţilorŭ, toţĭ din tóte părţile, şi cu ajutorulŭ lui Dumneḑeu ne vomŭ ajunge scopulŭ.

Rogŭ cu totŭ respectulŭ pe tóte ḑiarele nóstre românescĭ sĕ cuprindă în colonele sale acestŭ anunţŭ alŭ meu.

Petru Grama
învĕţătorŭ poporalŭ şi de industriă.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 15 Aprilie. — Prima consultare comună a subcomitetelorŭ ambelorŭ deputaţiunĭ în cestiunea cvotelorŭ s'a ţinutŭ aḑĭ înainte de améḑĭ. Deórece din partea Ungurilorŭ nu se intenţionéză o rupere bruscă a tractărilorŭ, póte că se va ţiné mâne érăşĭ o consultare comună, care în totŭ casulŭ sĕ fiă decisivă.

VIENA, 15 Aprilie. — Erĭ s'a ţinutŭ sub preşedinţa împĕratului o desbatere militară.

TRIESTŬ, 15 Aprilie. — Prima pornire din schelă a nouei corăbii de rĕsboiu „Stefania“ s'a întêmplatŭ pe timpŭ fórte favorabilŭ, amĕsuratŭ programului.

(*Necrologŭ*) Cu inima frântă de durere anunţă subscrişii tuturorŭ consângenilorŭ, amicilorŭ şi cunoscuţilorŭ cum că Dr. **Theodorŭ Man**, subprocurorŭ reg. la tribunalulŭ din Dobriţinŭ în Ungaria după unŭ morbŭ îndelungatŭ a rĕposatŭ în 5 Aprilie st. n. în etate de 50 de anĭ, şi alŭ 14 anŭ alŭ fericitei a II-a căsĕtorii. Inmormêntarea rĕmăşiţelorŭ pămêntescĭ, după transportarea defunctului, din Dobriţinŭ la Alba-Iulia în Transilvania, se va face după ritulŭ gr. cat. şi se vorŭ aşeḑa în cimiteriulŭ gr. cat. alŭ Mănăstirii.

Cutŭ, în 12 Aprilie 1887.

Carolina Dr. Man, ca sóţiă, născută Colbasi. *Cornelia Man* ca fiică. *Aureliu Man* ca fiu. *Teodorŭ de Colbasi* ca cumnatŭ.

*) *Suntemŭ informaţĭ că în Augustŭ se va deschide în Braşovŭ unŭ cursŭ de industriă de casă de cătră d-nii institutorĭ Moianu şi Muşlea. — Red.*

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu**

---

totdeuna. Şi astfelŭ cu altă ocasiune se lucréză alte poesii, alte strigăturĭ orĭ descântece, din carĭ însĕ abia din când în când se întêmplă ca una orĭ alta din ele sĕ se vulgariseze pentru o mai lungă durată în poporŭ, orĭ sĕ se dea publicitătii de câte-unŭ cărturarŭ, ce trăesce în mijloculŭ poporului.

Mai greu de făcutŭ suntŭ poveştile. Poetulŭ, orĭ unŭ altŭ feciorŭ mai dibagiu în prosă, dér mai alesŭ unŭ bĕtrânŭ, se duce iérna la şeḑĕtóre, séu tómna în clacă la desfăcutŭ de cucuruḑĭ. Feciorii şi fetele îlŭ provócă sĕ le spună o poveste pentru trecere de timpŭ. Élŭ începe: „A fostŭ odată ce a fostŭ«... Tinerii îşĭ ascutŭ urechile, povestitorulŭ îşĭ încordă fantasia şi apoi începe din nou. Spune câtŭ spune, şi când nu-i mai vinŭ ideile, se face că-şĭ aprinde pipa, orĭ că s'a lovitŭ la unŭ degetŭ, orĭ că 'i s'a ruptŭ o curea dela opincĭ şi se face a o direge. Apoi érăşĭ ii mai vine câte o ideă, începe a spune mai departe şi aşa, încetŭ-încetŭ, continuă până ce sfirşesce.

După ce sfirşesce, urmeză critica. Unŭ feciorŭ ḑice, că ar fi fostŭ mai bine aşa, o fată strigă de cea parte: ba ar fi fostŭ mai bine aşa. Din altŭ unghiu întrébă unŭ copilŭ: cutare, orĭ cutare bălaurŭ din poveste n'a avutŭ córne? altŭ copilŭ întrébă, pentru ce n'a scurmatŭ bălaurulŭ cu córnele în pămêntŭ, ca sĕ scóţă pe smeulŭ etc. Povestitorulŭ îşĭ însémnă bine observaţiunile acestea şi cu ajutorulŭ lorŭ îşĭ formuléză povestea astfelŭ, încât cu altă ocasiune aceiaşĭ ascultătorĭ mai nu o mai cunoscŭ.

Astfeliu merge treptatŭ totŭ înainte: de câte orĭ o spune, de atâtea orĭ 'i se face critică şi de câte orĭ 'i se face critică de atâtea orĭ o amplifică, până când povestitorulŭ ajunge — amĕsuratŭ puterilorŭ sale spirituale — la cea mai înaltă perfecţiune posibilă. Totŭ asemenea se întêmplă şi cu anecdotele, fabulele, proverbele etc.

Peste totŭ însĕ, nicĭ aceste producte ale fantasiei în prosă nu se bucură de o sórte mai bună ca poesiile. Cele mai multe din ele se dau uitărei înainte de a ajunge la perfecţiune, unele se spunŭ şi numai odată, ca din glumă, ér altora, chiarŭ şi mai bine desvoltate, nu li se dă atenţiunea cuvenite şi astfeliu se uită de timpuriu, pentru a da locŭ altora nouĕ.

Pe câtŭ de bogatŭ este însĕ poporulŭ nostru în poveştĭ şi poesii, pe atâta este de bogatŭ şi în obiceiurĭ. Este o urmare naturală a lucrului, ca elŭ sĕ dea espresiune spiritului sĕu creatorŭ şi prin fapte şi semne esterne, carĭ constituescŭ obiceiurile. La îmbogăţirea acestorŭ obiceiurĭ contribue în mare parte şi superstiţiunea, care, precum scimŭ, domnesce în mare mĕsură la poporulŭ nostru dela ţéră.

Fiă-care ţinutŭ, ba mai fiăcare satŭ şi nu arareorĭ fiă-care familiă îşĭ are obiceiurile sale deosebite şi încă mai atâtea, câte prasnice, câte întêmplărĭ, câte evenimente mai însemnate se întêmplă în decursulŭ anului.

Mai plăcute suntŭ însĕ obiceiurile ce se observă la poporulŭ nostru în timpulŭ primăverei, cum de esemplu la Pascĭ, când fiă-care satŭ îşĭ are obiceiulŭ sĕu, la Ispasŭ, cu joculŭ căluşerilorŭ, la Sângeorgiu, când se împreună oile în turmă, şi altele.

Unŭ obiceiu deosebitŭ se practica înainte de asta cu câţiva anĭ în Ormenişulŭ de Câmpiă din comitatulŭ Cluşiului. Fiă-care feciorŭ şi fiă-care fată avea dreptulŭ a denunţa vaivodei ţiganilorŭ din satŭ orĭ ce scădere observată la colegii, orĭ colegele lorŭ în decursulŭ postului mare. Vaivoda îşĭ încreşta pe răvaşŭ tóte cele auḑite, pentru ca în séra Sâmbetei de Pascĭ sĕ le descopere în publicŭ prin procederea aşa ḑisă: *„strigarea peste satŭ“*.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 14 Aprilie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 80
Rentă de hârtiă 5%	88 30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 80
Bonurĭ rurale ungare	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 75
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124 50
Renta de hârtiă austriacă	80.95
Renta de arg. austr.	82.05
Renta de aurŭ austr.	113 10
Losurile din 1860	133.25
Acţiunile băncei austro-ungare	875 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287 25
Act. băncei de creditŭ austr.	283.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.96
Napoleon-d'orĭ	10 04
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 30
Londra 10 Livres sterlinge	127.05

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 31 Martie st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%)	91—	91½
Renta rom. amort. (5%)	95½	96—
» convert. (6%)	85½	86 —
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	102½	103—
» „ „ (5%)	86¼	86¾
» » urban (7%)	98¾	99¼
» » „ (6%)	92¼	93—
» » » (5%)	81—	82½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	17.25	17.75
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovu

din 15 Aprilie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.52	Vênd.	8.51
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.99	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.41	»	11.44
Imperialĭ	»	10.41	»	10.44
Galbenĭ	»	5 93	»	5.97
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	112.—	»	113.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 1665/87.

Publicaţiune.

Din incidentulŭ multorŭ periclitărĭ, se dispune pe temeiulŭ §. 20 alŭ statutului pentru birjarĭ, şi mai cu sémă în interesulŭ ordinei şi siguranţei publice, ca de aci înainte, nu numai trăsurile birjarilorŭ, déră şi acele ale privaţilorŭ, în decursulŭ mânărei lorŭ atâtŭ în oraşŭ câtŭ şi în suburbii, sĕ fiă provĕdute cu felinare (lămpaşe) aprinse, pe timpulŭ câtŭ suntŭ aprinse felinarele publice.

Braşovŭ, 5 Martie 1887.

3—3 *Căpitănatulŭ orăşenescŭ.*

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se aboneză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea diarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

TARIFA

anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persone	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
Braşovŭ (	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
Sighişóra (	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12 31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu (	5.30	—	5 56	—
Cluşiu (	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
Oradia-mare (	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.25
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11 05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Cluşiu (	—	10.28	5.26	6.43	—
Cluşiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1 13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1 20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
Braşovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	—
Predealŭ (	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenu de persone
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8 42	—	4 52
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenu de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 40
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ